

HIBRIDNI JEZIK MLADIH TURSKOGA PODRIJETLA U NJEMAČKOJ – KANAK SPRAK

Azra Plićanić Mesić, Tina Kužić*

Filozofski fakultet, Zagreb

Članak se bavi novim hibridnim jezikom u Njemačkoj poznatome kao Kanak Sprak. Riječ je o jeziku druge/treće generacije useljenika (prvenstveno turskih), razapete između kulture, a potom i jezika, svoga podrijetla i društva primitka u potrazi za svojim vlastitim identitetom. Kanak Sprak svojevrstan je, namjerno iskrivljen, spoj uličnoga njemačkog s turskim te reperskim engleskim. Prema svojim izvornim govornicima etnički je ukorijenjen jezik tzv. etnolekt koji karakteriziraju: gramatički pojednostavljen njemački jezik bez pojedinih strukturnih elemenata (prijedloga i članova). Osim toga, rabi pogrješan rod imenica te iskrivljene glagolske oblike, forsira uporabu prezenta, uvodi turske oblike oslovljavanja, prijatnje i pogrde te modalne čestice za pojačavanje: *voll, normal, konkret, krass*. Javno ističući svoj jezični identitet Kanaken su uspjeli preokrenuti dotada pogrдно značenje toga termina u priznati simbol svoje kulturno-jezične zasebnosti. Zahvaljujući popularizaciji u medijima, stilizirani jezični izrazi Kanak Spraka postali su pomodne poštapalice izvornih njemačkih govornika srednjih slojeva društva.

Ključne riječi: *hibridizacija, njemački jezik, Kanak Sprak*

UVOD

Ubrzo nakon Južnih Europljana u tadašnju SR Njemačku, koja je prolazila kroz svoje poslijeratno „ekonomsko čudo”, počinju 1960-ih stizati i turski gastarbajteri. Već 1961. sklopljen je između Njemačke i Turske ugovor o regrutaciji turskih radnika za rad u Njemačkoj pod pretpostavkom, naravno, da mladi Turci dolaze samo na privremeni rad te da će se ubrzo vratiti u svoju zemlju. Kada je s prvom naftnom krizom 1973./74. Njemačka, kao i druge zapadnoeuropske zemlje primitka, uvela *Anwerbestopp*, očekivala je ne samo prekid dotoka nove radne snage nego i povratak mnogih „privremenih radnika,,”, posebice nezaposlenih, u svoje zemlje porijekla. Umjesto toga, došlo je do spajanja obitelji, do masovnoga dolaska žena i djece imigranata. Tako je ukupan broj stranaca u Njemačkoj i dalje rastao, a među njima se povećavao udio djece.

Sve se više djece stranaca rađalo u Njemačkoj te se s vremenom pojavila i treća

* Azra Plićanić Mesić, Filozofski fakultet, Centar za strane jezike, tel.: (01) 6120-073; e-mail: azra.plicanic@zg.htnet.hr.

* Tina Kužić, Filozofski fakultet, Centar za strane jezike, tel.: (01) 6120-214; e-mail: tkuzic@net.hr

generacija imigranata – unuci i unuke prvih doseljenika. Njemačka donedavno nije priznavala da je useljenička zemlja i stoga je zanemarila probleme integracije kulturno i jezično veoma različitih došljaka. Prema službenim statistikama, danas u Njemačkoj živi oko 7 milijuna stranaca, od čega 2,4 milijuna Turaka, a njima treba pridodati barem jedan milijun Nijemaca turskoga podrijetla (etničkih Turaka i njihovih potomaka koji su preuzeli njemačko državljanstvo). U velikim industrijskim gradovima Njemačke nastale su etničke turske četvrti (kao Kreuzberg u Berlinu), s bogomoljama, etničkim trgovinama, firmama i organizacijama. Mnogi pripadnici prve generacije turskih imigranata, i nakon višedesetljetnog prebivanja u njemačkom okruženju slabo govore njemački ili se nisu uopće sposobni sporazumijevati na njemačkome, posebice nezaposlene žene. Što se, međutim, događa s jezičnom praksom druge i treće generacije useljenika, a posebice Turaka kao najznačajnije grupacije (u brojčanom i kulturalnom smislu)? Mnogi, posebno školovani etnički Turci izvrsno govore njemački jezik, što ukazuje na njihovu, barem jezičnu integraciju, ako ne i asimilaciju. A potom od sredine 1990-ih mediji otkrivaju jedan drugi, supkulturni, subjezični, hibridno-jezični svijet koji nastaje u etničkim (turskim) getoima. Ovdje ćemo govoriti o jezičnome fenomenu poznatome kao *Kanak Sprak* (*Kanaksprak*).

Postoje razne verzije geneze ovoga pojma. Prema Wikipediji izvorno značenje naziva *kanake* pogrdno je i odnosilo se na strance, ponajprije iz južnih zemalja. U ranoj fazi novačenja radne snage sedamdesetih godina taj se termin često rabio za Talijane, Španjolce i Grke. Kasnije, s još većim negativnim nabojem, odnosno kulturno-jezičnom diskriminacijom, prenesen je na Turke, Arape i druge došljake iz Azije. Riječ *kanaka* je, prema ovome izvoru, preuzeta iz francuske kolonije Nova Kaledonija, gdje je značila naprosto, čovjek. U istome smislu ovaj se izraz može naći i na Havajima. Iz toga je skovan izraz *Kanake* odnosno *Kanak Sprak* za njemački sociolekt koji prije svega govore Nijemci turskoga podrijetla u etničkim getoima velikih useljeničkih gradova Njemačke.

Prema drugoj verziji, pojam *Kanake* mogao se čuti u berlinskome žargonu još na prijelomu 20. stoljeća kao sinonim za *Hanaken*, u značenju lupeža. Pod *Hanaken* se mislilo na grube, nezgrapne i podle ljude. No, to je bio i naziv za Slavene koji su naselili Moravsku. Potom, viši slojevi Čeha koji su govorili njemački, ovim terminom označavaju niže slojeve češkoga društva u nastojanju da se od njih kulturno-jezično ograde. Moguće je da je baš iz češkoga *Hanaken*, nastao *Kanaken* kao njegovo kulturno diskriminirajuće značenje (wikipedia.org/wiki/Kanake).

FERIDUN ZAIMOGLU I NJEGOV DOPRINOS POPULARNOSTI KANAK SPRAKA

Za našu raspravu geneza ovoga pojma nije toliko važna. Svoju današnju popularnost i novo značenje u smislu hibridnoga jezika i štoviše kontra-kulturnog pokreta dao mu je turski useljenik u Njemačku Feridun Zaimoglu, koji je svojim radovima na tu temu stekao kulturni status¹. On je po svemu sudeći bio svjestan podcjenjujućeg i pogrdnog značenja pojma *Kanake(n)* koji se odnosio na useljenike, posebno turskog i arapskog podrijetla.

Svojom knjigom *Kanak Sprak* (1995)² i radovima koji su uslijedili, Zaimoglu je potaknuo svjesno prihvaćanje i afirmaciju toga termina kao kulturno-jezičnog markera jednoga novoga, društveno rubnoga i hibridnog, identiteta dijela druge i treće generacije turskih i drugih useljenika u njemačkim etničkim getoima. Umjesto, dakle, da se pomire sa svojom društvenom marginalnošću i stigmatizacijom, ili da čak prihvate samo-krivnju i samo-prijezir zbog svoga društvenoga i kulturnoga položaja, te grupe mladih ljudi, razapetih između svijeta svojih predaka i svijeta svojih domaćina, svoja jezična i kulturna obilježja trebaju bez kompleksa isticati kao svoju kulturnu različitost, a time i vrijednost.

Danas, u vrijeme multikulturalizma, politike priznavanja i politike različitosti, to više nije neki revolucionaran čin. Mnogi suvremeni kontra-kulturni pokreti, kao Rap i drugi, krenuli s društvenih margina da bi stekli svoju posebnu kulturnu afirmaciju u širim društvenim slojevima, pa i u središnjim kulturnim tokovima. Napokon, i crnci u SAD-u svoj nametnuti rasni kompleks prema bijelcima nisu mogli prevladati grozničavim nastojanjima da im budu slični čak i u fizičkom smislu (izbjeljivanje kože, izvlačenje kose), nego tek kada su svoju crnoću prihvatili kao svoju zasebnu vrijednost („crno je lijepo!“). Borbeno odbacivanje uloge žrtve i samosvjesno afirmiranje vlastitog identiteta, sa svim za konvencionalno društvo negativnim atributima, Zaimoglu eksplicitno izražava parolom „Kanak Attack,“. On je otvoreni protivnik asimilacije, ali i multikulturalizma, no u tome, čini se nije jasan i dosljedan, osobito što se tiče posljednjega pojma. Multikulturalizam, naime, izgleda da shvaća u jednom konzervativnom smislu paralelne egzistencije ili suživota različitih kultura koje bi trebale ostati nepromijenjene. Međutim, postoje vrlo različita shvaćanja multikulturalizma pa ih se ne može samo tako *en bloc* odbaciti a da se ne objasni koji se koncept zapravo odbacuje. Štoviše, čini nam se, da bi baš kritičke inačice multikulturalističkih teorija, koje ukazuju na prožimanje kultura (jezika), njihovu socijalnu konstrukciju i prožimanja, mogle pomoći u objašnjenju kulturno-lingvističkih procesa kreolizacije ili hibridizacije jezika u multikulturalnom okruženju.

ŠTO JE KANAK SPRAK I KAKO FUNKCIONIRA

Ovaj hibridni jezik ne treba brkati s pojmom *Türkendeutsch* Gastarbeiterdeutsch koji se odnosi na pogrešan izgovor, krivu gramatiku i sintaksu, dakle na nastojanja turskih (ali i drugih) imigranata prve generacije da se služe s njemačkim. Njihova iskrivljavanja su, naravno, nenamjerna, unatoč njihovom najboljem trudu. U tom smislu ovaj je termin i dalje u upotrebi. Kanak Sprak je, naprotiv, svjesna konstrukcija. U tom smislu može se, barem djelomično, usporediti s kovanjem „šatro“, izraza gotovo svake nove generacije mladih ljudi unutar nekoga standardnog jezika. Razlika proizlazi iz multijezičnog (multikulturalnog) okruženja u kome se nalaze Kanaken, kako sebe često nazivaju govornici navedenog jezika. Njihov ‘šatro’ je višejezičan i hibridan. Hibridizacija jezika poznati je fenomen (multi)kulturnoga nasljeđa kolonijalizma. Poznati su primjeri pidgin engleski (kinesko-engleski) koji se govori u kineskim lukama, i haicanski Kreol, koga su na Karibima razvili nasilno dovedeni crni robovi. Sličnost u ovom drugom slučaju leži u sudaru kultura (jezika). No, Kanak Sprak se po našem mišljenju razlikuje od spomenutih i sličnih hibridnih jezičnih

formacija po svom ofenzivnom, da ne kažemo agresivnom karakteru. Prije spomenute su bile defenzivne – u smislu prilagođavanja slabije, podređene grupe (robova, koloniziranih) moćnijoj sili (kolonizatorima). Kanaken svojim izričajem izražavaju ponajprije otpor dominantnom društvu. Taj govor nije, naime, rezultat njihove nesposobnosti da korektno nauče vladajući jezik. Štoviše, kako pokazuju istraživanja Kanaken su vrlo često dobri govornici kako njemačkog tako i turskog jezika.

Kanak Sprak je svojevrsan i namjerno iskrivljen spoj uličnog, lokalnog njemačkog jezika s turskim te crnačkim, reperskim engleskim.

Postoje i drugi nazivi za hibridni jezik druge i treće generacije useljenika, koji ukazuju da se radi o stanovitim varijacijama, a ne o homogenom jezičnom izričaju: *Kanakisch*, *Türkenslang*, *Ghettosprache*, *Ghettoslang*, *Ausländisch*, *Streetslan*, *Stadtteilsprache*, *Mischsprache*, *Mischmaschdeutsch*, *HipHop-Slang*.

Računa se da vokabular, odnosno leksik Kanaka, obuhvaća tek oko 300 riječi. Jedna trećina od toga otpada na psovke iz fekalnog i seksualnog područja, druga trećina na marke automobila, njihove modele i varijante, a preostala trećina sastoji se od veznika, oznake modela mobitela, i ostalih riječi koje su neophodne za jezično sporazumijevanje. U to ulaze i tipične fraze koje se mogu staviti skoro na svaki kraj rečenice primjerice *weisstu*, *Alder*, *isch schwör*, *weisstu wie isch mein*. Nevjerojatno je što se sve može izraziti sa tako malo riječi. U Kanak jeziku posebno rado se koristi dativ. Primjer: „Alder, dem ist dem Problem, weisstu?”. Upitne zamjenice završavaju na „tu” ili „su”: „Raussu?” (Rauchst du?), „Hastu Problem, oder was?” (Hast du Problem, oder was?). Osim toga, svaka imenica je muškog roda: „Siehssu dem Tuss?” („Siehst du die junge Frau dort?”) = Vidiš li tamo onu mladu djevojku?). „Dem Ampeln ist grun, abern wenn rot is, fahr isch trotzdem druber, isch schwör immer, Alder, (Kanakisch – ‘die Sprache der Zukunft – www.detle-mahnert.de/Jugendsprache.html). Slijedi još nekoliko vrlo čestih izraza. „Isch find dich voll geil, Alder, hastu bock?“, „Was guckstu, bin isch Kino, oder was?“, „Isch hab Tuss, Alder!“, „Isch mach dir Propellerkick in Fresse rein!“, „Was geht ab?“, „Warst du Bahnhof?“, „Ey, mach kein Scheiß, Alder!“, „Mein Handy is krassern wie deim!“,

Ukratko, radi se o etnički ukorijenjenom jeziku, tzv. etnolektu, koji je: gramatički pojednostavljen ili „defektan” njemački jezik bez pojedinih strukturnih elemenata (prijedloga i članova – *Ich gehe Bibliothek*). Osim toga, rabi se pogrešan rod imenica te iskrivljeni glagolski oblici; generaliziraju pojedini glagoli; forsira uporaba prezenta; uvode turski oblici oslovljavanja, prijetnje i pogrde te modalne čestice za pojačanje (*voll*, *normal*, *konkret*, *krass*); daje se prednost određenim njemačkim i turskim riječima, npr. *lan*, *langer*, *konkret*, *isch schwör*, *siktir lan* („verpiss dich”). Karakteristične izjave su: *isch geh markplatz* ili *hey lan*, *isch geb dir konkret handy* ili prijetnja *siktir lan*, *isch schwör langer isch masch disch tot*. Ritam govora karakterizira izmjena intonacije, povišavanjem i spuštanjem glasa, što mu daje jedan „nabijeni” karakter. Njemački bezvučni afrikati izgovaraju se zvučno kao u *su weisch* („zu weich”), dugi samoglasnici se skraćuju, koristi se treptavo „r,” i koronaliziranje ich – glasa (*isch, misch, disch*) i sl. U turskim rečeničnim konstrukcijama preuzimaju se njemačke riječi i fraze, primjerice – *ne rückgeld lan düdük* („was für Rückgeld he du Pfeife”) ili – *Hatce simdi vergessen et für ne zeitlang* („hey Hatce, jetzt vergiss das mal

für ne Zeitlang”), a dijelovi rečenice na turskom se povezuju s njemačkim u jednu sintaktičku cjelinu kao u riječi *kapatma* („schließ nicht zu”), *sind noch sachen drin* (Androutsopoulos, 2001).

SOCIJALNI KONTEKST I GOVORNICI KANAK SPRAKA

Promjene u jezičnoj komunikaciji, ponajprije pojava jezičnih varijeteta, u vezi su sa središnjim društvenim kretanjima: migracijama, medijalizacijom (sve snažnijim prodiranjem medija u svakodnevni život) i globalizacijom. Za jezične puriste nastupila su teška vremena (Braun, 2000). Svi, pa čak i veliki europski jezici, kao njemački, osjećaju se sve više ugroženima od globalnog širenja engleskog, preko dominacije anglo-američke popularne kulture. Istodobno, s „napadima”, izvana, standardni jezici nagriza se i iznutra (kapilarno), pojavom jezičnih (regionalnih i lokalnih) varijeteta, pa i složenih hibridnih jezičnih formacija. Posebno u velikim europskim imigracijskim gradovima homogeni jezični poredak dovodi se sve otvorenije u pitanje. Glumac Moritz Bleibtreu (1999) u „Türken-Slangu” vidi, pak, izraz nove multikulturalne samosvijesti i obogaćivanje njemačkog jezika.

Hibridne jezične njemačko-turske varijacije među omladinom u gradu Mannheimu privukle su pozornost tamošnjeg Instituta za njemački jezik, koji je proveo i terensko istraživanje (Keim i Androutsopoulos, 2000). Većina ispitanika (mladića i djevojaka) birana je iz gradskih četvrti s visokim udjelom stranaca, koji se mogu nazvati getima. S obzirom na njihove razlike u govoru i komunikaciji podijeljeni su u dvije osnovne skupine: prvu karakterizira okrenutost prema unutra (getu), a drugu prema van (iz geta). Unutar prve, istraživači su uočili tri strategije jezično-kulturnoga ponašanja. Jasno je da put ili bijeg iz geta vodi preko dobrog obrazovanja. Prva podgrupa mladih etničkih Turaka žele postati „Nijemci”, barem u smislu pune integracije u domaće društvo, i stoga teži neupadljivosti, vodeći računa o jezičnoj i kulturnoj korektnosti. Druga u prvi plan stavlja stvaranje pozitivne predodžbe o svome etničkome i kulturnom porijeklu i žele biti priznati i respektirani kao jednakovrijedni građani Europe i svijeta, i to upravo kao Turkinje i Turci. Strategija treće podgrupe prepoznaje se po inzistiranju na kulturnom podrijetlu, ali i priznaju i potrebu prilagođavanja većinskom društvu primitka. Svi mladi orijentirani na odlazak iz geta dobro vladaju standardnim njemačkim jezikom, a veliki dio i standardnim turskim.

Za njemačku javnost i naš predmet upadljiviji su pripadnici druge grupe, orijentirani na geto. Oni su glavni nositelji novih komunikacijskih stilova. Zanimljivo je da su geto-grupe u Mannheimu etnički miješane, uz najbrojnije Turke, tu su i Talijani i Španjolci, te drugi iz „balkanskih zemalja”. No, istodobno postoji jasna tendencija razdvajanja po spolu. Tipično za mladiće ove grupe je slab interes za školu. Svoj život provode sa sebi sličnima na ulicama i u lokalima svoje četvrti, s ciljem da steknu reputaciju „dobroga repera”, „dobroga skatera”, ili nekoga tko uspješno zaobilazi zakon. Najviše cijene da ih se smatra „čvrstim”, „cool i macho”. Često sami sebe nazivaju Kanaken, dok ih domaći mladi u neposrednim susretima doživljavaju kao opasne nasilnike i etiketiraju kao Lans, Schläger, Morkus ili Prol-Türken. Ističu se svojim agresivnim ponašanjem, zastrašujućim ritualima, i upadljivom vanjskom pojavom: crnim kožnim jaknama, širokim crnim hlačama s bordurom, dugom crnom

kosom i naglašenim atletske ležernim hodom. Ističemo da su Kanaken rijetko stariji od 20-tak godina.

Djevojke iz geta, često sestre Kanaken mladića, sasvim su drugačije orijentirane, kako sugeriraju rezultati istraživanja koje slijedimo. Što se tiče vanjskog izgleda i one su upadljive sa svojom vlastitom crnom odjećom, cipelama debelih potplata, piercingom, jakom šminkom i dugom kovčavom kosom. Mogu se ponašati provokativno, grubo, zajedljivo, često i agresivno, te oštro i neumoljivo reaguju na „upucavanja,“ i ponižavanje. Za razliku od mladića, izrazito su, međutim, orijentirane na učenje i obrazovanje. Mnoge pohađaju škole koje vode daljnjem obrazovanju, a pojedine i studiraju. Njihov cilj je biti *fit*, lijepo izgledati, brzo reagirati, i uspijevati u poslu. I mlade žene iz geta raspoložu sa širokim jezičnim spektrom, koji obuhvaća standardni njemački, grubi mannheimski dijalekt te standardni turski, i ovisno o situaciji prelaze s jednog na drugi ili treći. U grupi često koriste mješavinu jezika, s turskim i njemačkim pogrđnim riječima, slično kao Kanaken mladići.

Mješoviti jezik mladih u getu, zaključuju istraživači, ukazuje na njihovu kulturnu rascijepjenost između (turske) kulture podrijetla i njemačke kulture. Odstupanja od njemačkog standardnog jezika i jezična mješavina kultiviraju se kao simbol za jedan novi, vlastiti sociokulturni identitet (*Identitätssymbol*) (Kallmeyer, 2000).

Potaknuti masovnim medijima, posebno filmovima, televizijskim humorističkim i radijskim emisijama, koji su jezičnu sub-kulturu otkrili kao novo polje svoga djelovanja, njemački učenici i studenti, ali i obrazovani odrasli ljudi, počinju učiti izraze sa stranim naglascima i gramatičkim pojednostavljenjima, odnosno oponašati nestandardne jezične izražaje. Taj interes za *Türkendeutsch* (naprosto u smislu jezika mladih) potaknuo je film *Knockin' on Heavens's Door* 1997. s Moritzom Bleibtreuem u ulozi gangstera Abdula, čiji se način govora masovno oponašao. Veliki utjecaj u tom smislu imala je i radijska emisija *Taxi Shari* koju emitira SWR od 1998. Njezin je glavni lik turski vozač taksija u Stuttgartu, čija je fraza „*wo du wolle*“, preko noći postala opća poštapalica. Treći izvor popularnosti jezičnih odstupanja u široj njemačkoj javnosti su dva para komičara, prvi u Frankfurtu (*Mundstul*) s likovima Draganom i Alderom, i drugi u Münchenu kao Erkan i Stefan postaju nacionalno poznati od kraja 1998. To je fenomen otprije poznat u engleskoj literaturi kao križanje jezika (*language crossing*). Peter Auer, pak, razlikuje tri razine etnolekta u njemačkom kontekstu. Primarni etnolekt je izvorni govorni stil mladih ne-njemačkog podrijetla, dakle, izričaj koji kuje sami govornici kao što su Kanaken. Kad ga preuzimaju mediji, od kazališta, filma, televizije i novina, i postaje sredstvo komunikacije s publikom, sredstvom slanja poruke široj javnosti kroz usta medijskih *Machera*, etnolekt se nužno transformira, stilizira i stoga ga autor označava sekundarnim etnolektom. Napokon, upravo putem medijalizacije etnolekta ovaj se popularizira i postaje dostupan konzumentima različitih kategorija, koje povezuje to što nisu izvorni govornici (Auer, 2003:256). Mladi domaći Nijemci popularne (stilizirane) izraze iz Kanak Spraka koriste osobito za udvaranje mladim Turkinjama, dok je za odrasle to potvrda da su *in*, da prate (multi)kulturna strujanja među mladima. Čini se da Kanak Sprak (kao i drugi hibridni izričaji) pogađaju situaciju postmodernoga čovjeka u razvijenim društvima danas, suočenog sa sve više izazova i sve manje odgovora na pitanje smisla vlastite egzistencije. To je situacija u kojoj – *everything goes*, i svatko misli – *you deserve*

it, ili drugim riječima – *wo du wolle*. Pitanje sada glasi: Što je s tobom čovječe – *Hast du Problem, oder was? Konkret, krass*.

LITERATURA

- Androutsopoulos, J. (2001). „Ultra korregd Alder!“. Zur medialen Stilisierung und Popularisierung von Türkendeutsch. *Deutsche Sprache* 4, 321–339.
- Auer, P. (2003). „Türkenslang“ – ein jugendsprachlicher Etnolekt des Deutschen und seine Transformationen. A.Häcki Buhofer (ur.), *Spracherwerb und Lebensalter*, 255–264. Tübingen/Basel: Francke.
- Bleibtreu, M. (1999) „Kommst du Frankfurt? Warum es auf einmal cool ist, wie ein Ausländer deutsch zu sprechen“, *Süddeutsche Zeitung Magazin*.
- Braun, M.(2000). „Was Problem? Der Kauderwelsch–Kult Kanak Sprak wird Alltags Sprak,, <http://www.freitag.de/2000/22/00221302.htm>
- Keim, I., Androutsopoulos J. (2000). Hey Lan, isch geb dir konkret handy. Deutsch-türkische Mischsprache und Deutsch mit ausländischem Akzent: Wie Sprechweisen der Straße durch die Medien populär werden. *Frankfurter Allgemeine Zeitung br. 21*, 26.1.2000.
- Kallmeyer, W., Keim, I., Tandogan-Weidenhammer, D. (2000) „Deutsch-Türkisches. Sprache und kommunikativer Stil von Migrantent,, *Sprachreport* 3/2000. 2–8.
- „Kanakisch – ‘die Sprache der Zukunft’“. Von Türkendeutsch über Kanak Sprak zu Kanakisch, www.detle-mahnert.de/Jugendsprache.html
- „Kanak Sprak“, de.wikipedia.org/wiki/Kanake.
- Zaimoglu, Feridun (1995) *Kanak Sprak 24 Mißtöne vom Rande der Gesellschaft*, Rotbuch-Verlag.

Bilješke:

¹ F. Zaimoglu je rođen 1964. u Bolu, Turska. Živi i radi već više od trideset godina u Njemačkoj. Djetinjstvo je proveo u Berlinu i Münchenu, a od 1985. u Kielu. Studirao je nekoliko semestara umjetnost i medicinu, ali je postao poznat kao pisac, scenarist i novinar. Zajedno s Thomasom Röschnerom dobio je 1997. radio-televizijsku nagradu ‘Civis’ za rad „Deutschland in Winter – Kanakistan. Eine Rap-Reportage,,. Iduće godine, savezna pokrajina Schleswig Holstein dodjeljuje mu nagradu za scenarij na temu knjige *Kanak Sprak*. Susnivač je turskog književnog časopisa ARGOS i kolumnist SPEXA. Novine *Zeit* nazvale su ga ‘Malcom X’ njemačkih Turaka, a on sam sebe okarakterizirao kao „Abitur-Türke“ (Turčin s maturom).

² Radi se zapravo o literarnoj obradi 24 intervjua, koji na dokumentacijski način svjedoče o životu i govoru odabranih mladih

pripadnika druge i treće generacije turskih useljenika. Svi odreda su tipični likovi s ruba društva, koji predstavljaju: repere, muške prostitutke, svodnike, sitne kriminalce, ovisnike o drogama, ulične trgovce, fizičke radnike, pacijente jedne psihijatrijske klinike, funadamentaliste, nezaposlene. Sve ih ujedinjuje bijes na društvo, koje ih odbacuje. Autor dokumentaristički prenosi atmosferu etničkoga geta, nove govorne izraze, koji će postati poznati kao Kanak Sprak, i ogorčenu društvenu kritiku svojih ispitanika. Pod istim imenom kao i knjiga pojavio se potom kazališni komad i film.

Zaimoglu obrzo obavljuje i druge knjige: *Die Deutschländerinnen* (1966), *Abschaum* i *Die wahre Geschichte von Ertan Ongun* (1997), *Koppstoff* (1988).

HYBRID LANGUAGE OF YOUNGSTERS IN GERMANY – KANAK SPRAK

Summary

The article discusses a new hybrid language in Germany, known as Kanak Sprak, spoken by the second/third generation of mostly Turkish immigrants. Divided by their origin culture and language and that of the receiving society they are seeking their own identity. Kanak Sprak is a mixture of distorted colloquial German, Turkish and Rap-English. The characteristics of this ethnolect are: a grammatically simplified German without some structural elements (prepositions and articles), the use of wrong noun gender, distorted verb forms and the present tense; it introduces Turkish forms of addressing, threatening and offending, modal particles for emphasizing: *voll*, *normal*, *konkret*, *krass*. By expressing their language identity publicly *Kanaken* have managed to change its until then offensive meaning to an acknowledged symbol of their cultural and language particularity. Owing to their media popularisation the stylized word expressions of Kanak Sprak have become fashionable buzzwords among native German speakers of middle social classes.

Keywords: *hybridization, German language, Kanak Sprak*